

STEPINAC I ISTRA

Stepinčeva skrb za istarske izbjeglice i studenta Bulešića

Samostan u Svetom Petru u Šumi

Kad su 1572. otkrivene nepravilnosti u radu hospicija, općina je zadužila pićanskog biskupa i pazinskog prošta da kapitanu pomognu uvesti red u tu ustanovu. Država je htjela tim zavodom rješavati i neke svoje probleme. Godine 1623. car Ferdinand II. oduzeo je ocima augustincima samostan u Judenburgu i dao ga isusovcima, a kao nadoknadu htio je riječkim augustincima dati na upravljanje Hospicij Mosconi, ali se tome oprla općina i kapitan Knežije. Bio je još jedan pokušaj da se zavod dade ocima hospitalcima od milosrđa (utemeljitelj sv. Ivan od Boga), ali se i tome općina usprotivila.

Samostan Gospe od Pohođenja

Na području pazinske prepoziture djelovala su dva samostana: franjevački Gospe od Pohođenja u Pazinu i pavlinski sv. Petra u Šumi. Franjevci su u Pazin došli oko 1470. na poziv "kapitana, vicekneza, sudaca i svih građana grada Pazina". Lokaciju za samostan dobili su na brijegu gdje se za jedne oluje našao kip

Majke Božje iz kapelice u starom gradu. Dok se gradi samostan, u početku pod zaštitom Majke Božje od Milosti, pazinski je prepozit Andrija Schuel 1474. fratrima oporučno darovao svoj vrt pored samostana. Godine 1477. Antun Vogrinić dariva crkvi srebra za dva kaleža i 50 dukata za oltar sv. Katarine. Kad je sve bilo gotovo 1484., zatražena je od Sv. Stolice službena dozvola za ustanovljenje samostana, koja je iste godine i stigla bulom pape Siksta IV. Zbog zategnutih odnosa između Venecije i Austrije, 1560. samostan je oduzet Dalmatinskoj provinciji sv. Jeronima i predan franjevcima Hrvatsko-kranjske provincije. Samostan je od starine imao malu bolnicu, ljekarnu i knjižnicu. Proširen je 1716. Zanimljivo je znati da su fratri u ovom samostanu imali osnovnu školu (oko 1781. -1871. - s prekidom u doba Napoleona) i gimnaziju (1836. -1873.). Nakon talijanske okupacije samostan je 1948. vraćen Provinciji sv. Jeronima.

(Nastavlja se)

U dupkom punoj dvorani Državnog arhiva u Pazinu, dr. Juraj Batelja, zagrebački svećenik i postulator u causi Stepinac, održao je 24. veljače predavanje o blaženikovu liku i djelu, pod nazivom - Stepinac i Istra.

Predavač je iscrpno govorio, na temelju više tisuća dokumenata sakupljenih i objavljenih u tri knjige životopisa, o kardinalovu životu i rada, davši pri tome neporecivu ocjenu o njegovoj izvanredno velikoj vjeri iskazanoj u ljubavi prema Bogu i u brizi za čovjeka. Najviše je bio zauzet za najpotrebnije, pa tako i za istarske izbjeglice (30-tih godina) u Zagrebu, za najsiromašnije, pa tako i za rimskog studenta Mira Bulešića, za najugroženije, pa tako i za tisuće Židova, Srba, hrvatskih ljevičara u vrijeme II. svjetskog rata, ili za Katoličku crkvu i njene članove u poslijeratnoj komunističkoj tiraniji.

"Montirani sudski proces i okrivljujuća presuda (1946.) Stepinca, rezultat su isplanirane akcije u samom vrhu države i partije, koja je pokrenuta nakon odlučnog Stepinčeva protivljenja da Katoličku crkvu u Hrvatskoj odvoji od Vatikana i pape, i da je stavi u službu novog bezbožnog i nedemokratskog komunističkog režima", ustvrdio je dr. Batelja.

Iz mnoštva pitanja vrijedi izdvojiti: "Kako objasniti činjenicu da se sve

do danas nije nitko zauzeo, od ondašnjih aktera ili današnjih mnogobrojnih ideoloških sljednika bivšeg propalog sustava i režima koji se nalaze u samim vrhovima hrvatske državne, političke i sudbene vlasti, za poništenje te sramne i nepravedne presude. Suprotno, svjedočimo da se stalno čine pojedinačni i grupni naponi, da se sad i kao blaženik, posthumno krivo optužuje i ocrnjuje"?

Odgovori se prilično jasno, kazano je dr. Batelja, mogu vezati uz postojanje snažnog komunističkog i ideološkog nasljeđa komunizma u našem društvu i uz međunarodne interesne skupine i njihove eksponente u zemlji, koji imaju trajni neprijateljski stav prema Katoličkoj crkvi. "Kao blaženik, on je pred Božjim sudom pohvaljen i nagrađen, a možemo naslutiti kako će pred tim sucem proći oni koji su optuživali, ili optužuju, i koji su osudili blaženika", zaključio je dr. Batelja. (M. S.) □

Dr. Juraj Batelja

